

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

Masarykova cesta 16, SI - 1000 Ljubljana

Masarykova cesta 16
1000 Ljubljana
Slovenija
e-naslov: gp.mvzi@gov.si

Številka: 511-63/2021/24

Ljubljana, 7. 3. 2023

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog za uvrstitev projektov 3330-23-5002 Varstvo narave podzemnih ekosistemov, 3330-23-5003 Biodiverziteta planktona v Mediteranu, 3330-23-5004 Ohranjanje naravne dediščine volkov v Načrt razvojnih programov za obdobje 2023 - 2026 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 5. odstavka 31. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji, dnesprejela naslednji

s k l e p:

V veljavni Načrt razvojnih programov 2023 - 2026 se skladno s podatki iz priloženih tabel uvrstijo novi projekti:

- 3330-23-5002 Varstvo narave podzemnih ekosistemov,
- 3330-23-5003 Biodiverziteta planktona v Mediteranu,
- 3330-23-5004 Ohranjanje naravne dediščine volkov.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

PRILOGE:

- Predlog sklepa Vlade RS (priloga 1),
- Tabele.

SKLEP PREJMEJO:

- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za finance, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana,
- Generalni sekretariat Vlade RS, Sektor za podporo dela KAZI.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> - dr. Igor Papič, minister, - dr. Tomaž Boh, generalni direktor Direktorata za znanost, - mag. Tanja Vertelj, vodja Sektorja za znanost, - Katja Ceglar, Sektor za znanost 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Vladno gradivo je namenjeno uvrstitvi treh projektov v Načrt razvojnih programov 2023-2026, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3330-23-5002 Varstvo narave podzemnih ekosistemov, - 3330-23-5003 Biodiverziteta planktona v Mediteranu, - 3330-23-5004 Ohranjanje naravne dediščine volkov. <p>Projekti 3330-23-5002, 3330-23-5003 in 3330-23-5004 spadajo v skupino projektov 3330-23-S001 – Področje ohranjanja biotske raznovrstnosti – Biodiversa+. V okviru projektov se izvaja financiranje znanstvenoraziskovalnega dela. Financiranje poteka s proračunske postavke 569410 - Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja.</p> <p>Namen sofinanciranja izvajanja transnacionalnih raziskovalnih projektov je vzpostavljanje Evropskega raziskovalnega prostora, ki je ključen za doseganje sinergij razpršenih nacionalnih politik in instrumentov financiranja na področju raziskav in inovacij. S sodelovanjem v različnih podpornih aktivnostih, bodo tako vzpostavljeni predpogoji za aktivno in polnopravno sodelovanje slovenskih raziskovalnih organizacij in posameznikov v EU kontekstu.</p> <p>Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (v nadaljevanju: MVZI) sodeluje v okviru 9. Okvirnega programa EU za raziskave in inovacije - Horizon Europe v so-financiranem evropskem partnerstvu Biodiversa+, ki združuje 74 financerskih organizacij iz 36 držav članic in pridruženih držav. Temeljna aktivnost mreže je izvedba skupnih transnacionalnih razpisov za raziskovalne in razvojne projekte s področja ohranjanja in obnove biotske raznovrstnosti. Na podlagi obveznosti, sprejetih s transnacionalnimi pogodbami »Grant Agreement project 101052342 – Biodiversa-plus« in »Consortium Agreement Biodiversa+ - The European Biodiversity Partnership«, je MVZI pristopilo k izvedbi transnacionalnega javnega razpisa »Biodiversa+ 2021-2022 Call for Research Proposals on "Supporting biodiversity and ecosystem protection across land and sea"«. Na podlagi izbornega postopka na transnacionalni ravni je Mednarodni odbor razpisa v sofinanciranje predlagal 36 projektov, med njimi tudi tri projekte s štirimi slovenskimi prijavitelji, ki so predmet tega vladnega gradiva. Izbrani projekti se bodo sofinancirali v skladu s pogodbo o sofinanciranju, ki jo bo MVZI sklenil s prijavitelji.</p> <p>MVZI bo v treh letih sofinanciralo projekt 3330-23-5002 Varstvo narave podzemnih ekosistemov v višini 208.490,00 EUR, projekt 3330-23-5003 Biodiverziteta planktona v Mediteranu v višini 210.000,00 EUR in projekt 3330-23-5004 Ohranjanje naravne dediščine volkov v višini 210.000,00 EUR. Proračunska sredstva RS se bo zagotovilo s prerazporeditvami oziroma uskladitvijo projektov znotraj proračunske postavke 569410 – Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE

č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
MVZI	3330-23-5002 Varstvo narave podzemnih ekosistemov	569410 – Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja	0,00 EUR	0,00 EUR
MVZI	3330-23-5003 Biodiverziteta planktona v Mediterranu	569410 – Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja	0,00 EUR	0,00 EUR
MVZI	3330-23-5004 Ohranjanje naravne dediščine volkov	569410 – Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja	0,00 EUR	0,00 EUR
SKUPAJ			0,00 EUR	0,00 EUR
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
MVZI	3330-18-0023 EU aktivnosti na področju znanosti 2020- 2024	569410 – Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja	0,00 EUR	209.494,00 EUR

SKUPAJ		0,00 EUR	209.494,00 EUR
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:			
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ			
OBRAZLOŽITEV:			
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:			
/			
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:			
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:		NE	
<ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 			
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:			
<ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE 			
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:			
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		NE	
V skladu s 7. odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12 in 10/14) se javnosti ni povabilo k sodelovanju, ker gre za predlog sklepa vlade.			
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		NE	
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:		NE	
dr. Igor Papič MINISTER			
Priloge:			
<ul style="list-style-type: none"> - Priloga 1: Predlog sklepa Vlade RS, - Priloga 2: Podatki o izvedbi notranjih postopkov pred odločitvijo na seji vlade, - Priloga 3: Obrazložitev, - Priloga 4: Tabele (3 x Obrazec 3). 			

Priloga 1: Predlog sklepa Vlade RS

-

Številka:

Datum:

Na podlagi 5. odstavka 31. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji, dnesprejela naslednji

s k l e p:

V veljavni Načrt razvojnih programov 2023 - 2026 se skladno s podatki iz priloženih tabel uvrstijo novi projekti:

- 3330-23-5002 Varstvo narave podzemnih ekosistemov,
- 3330-23-5003 Biodiverziteta planktona v Mediteranu,
- 3330-23-5004 Ohranjanje naravne dediščine volkov.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

PRILOGE:
Tabele.

SKLEP PREJMEJO:

1. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana,
2. Ministrstvo za finance, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana,
3. Generalni sekretariat Vlade RS, Sektor za podporo dela KAZI.

Priloga 3: Obrazložitev

Vladno gradivo je namenjeno za obravnavo predloga za uvrstitev treh spodaj navedenih projektov v Načrt razvojnih programov za obdobje 2023 - 2026.

Projekti spadajo v skupino projektov 3330-23-S001 – Področje ohranjanja biotske raznovrstnosti – Biodiversa+. V okviru projektov se izvaja financiranje znanstvenoraziskovalnega dela. Financiranje poteka s proračunske postavke 569410 - Programi mednarodnega znanstvenega sodelovanja.

Namen sofinanciranja izvajanja transnacionalnih raziskovalnih projektov je vzpostavljanje Evropskega raziskovalnega prostora, ki je ključen za doseganje sinergij razpršenih nacionalnih politik in instrumentov financiranja na področju raziskav in inovacij. S sodelovanjem v različnih podpornih aktivnostih, delno financiranih s strani Evropske komisije, bodo tako vzpostavljeni predpogoji za aktivno in polnopravno sodelovanje slovenskih raziskovalnih organizacij in posameznikov v EU kontekstu.

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (v nadaljevanju: MVZI) sodeluje v okviru 9. Okvirnega programa EU za raziskave in inovacije - Horizon Europe v so-financiranem evropskem partnerstvu Biodiversa+, ki združuje 74 financerskih organizacij iz 36 držav članic in pridruženih držav. Temeljna aktivnost mreže je izvedba skupnih transnacionalnih razpisov za raziskovalne in razvojne projekte s področja ohranjanja in obnove biotske raznovrstnosti. Na podlagi obveznosti, sprejetih s transnacionalnimi pogodbami »Grant Agreement project 101052342 – Biodiversa-plus« in »Consortium Agreement Biodiversa+ - The European Biodiversity Partnership«, je MVZI pristopilo k izvedbi transnacionalnega javnega razpisa »Biodiversa+ 2021-2022 Call for Research Proposals on "Supporting biodiversity and ecosystem protection across land and sea"«. Na podlagi izbornega postopka na transnacionalni ravni je Mednarodni odbor razpisa v sofinanciranje predlagal 36 projektov, med njimi tudi tri projekte s štirimi slovenskimi prijavitelji, ki so predmet tega vladnega gradiva. Izbrani projekti se bodo sofinancirali v skladu s pogodbo o sofinanciranju, ki jo bo MVZI sklenil s prijavitelji.

Projekt 3330-23-5002 Varstvo narave podzemnih ekosistemov

Podzemni ekosistemi predstavljajo edinstven del globalne taksonomske, filogenetske in funkcionalne pestrosti, Podzemni ekosistemi predstavljajo edinstven del globalne taksonomske, filogenetske in funkcionalne pestrosti, poleg tega pa zagotavljajo tudi ključne ekosistemske storitve – zlasti oskrbo s pitno vodo za več kot polovico svetovnega prebivalstva. Kljub temu so ti "nevidni" ekosistemi, sistematično spregledani v ciljih varstva biodiverzitete in prilagajanja podnebnim spremembam po letu 2020, saj je le 6,9 % znanih podzemnih ekosistemov vključenih v globalno mrežo zavarovanih območij. Cilj projekta (akronim: DarCo) je izdelati preglede vzorcev razširjenosti podzemne biodiverzitete v Evropi in razviti jasen načrt za vključitev podzemnih ekosistemov v strategijo Evropske unije (EU) za ohranjanje biodiverzitete do leta 2030. S pomočjo obstoječih podatkovnih zbirk in mednarodne mreže raziskovalcev in znanja bodo zbrali podatke o razširjenosti, lastnostih in filogeniji vseh glavnih skupin podzemnih živali, vključno z raki, mehkužci, žuželkami in vretenčarji. Ti podatki bodo služili za napovedovanje odzivov vrst na človeške pritiske z uporabo hierarhičnega modeliranja. Napovedi razvitih modelov bodo podlaga za prvo dinamično kartiranje podzemeljskega življenja v Evropi. S pomočjo razpoložljivih prostorskih podatkov bodo oblikovali načrt za zaščito podzemne biodiverzitete, ki bo dopolnjeval trenutno mrežo zavarovanih območij EU (Natura 2000), hkrati pa upošteval pričakovane vplive podnebnih sprememb v podzemnih ekoregijah. Poleg tega si bodo prizadevali dvigniti družbeno ozaveščenost o pomenu podzemnih ekosistemov in povabili deležnike, da vključujejo podzemno biodiverzitetu v zakonodajne in upravljalne naravovarstvene dokumente, ki so v pripravi. Ključen rezultat DarCo projekta bo razvoj Platforme podzemne biodiverzitete, ki bo v skladu z Evropskim Načrtom "S" omogočila odprt dostop do podatkov in njihovo ponovno uporabo. To bo zagotovilo, da bodo prihodnje generacije lahko gradile na zbranem znanju o podzemni biodiverziteti in spremljale učinkovitost trenutnih varstvenih ukrepov tudi v prihodnje.

Projekt se bo začel izvajati 1. 3. 2023 in se bo zaključil do 31. 12. 2026. V projektu sodeluje 13 partnerjev, slovenska partnerja sta dva: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta in Nacionalni inštitut za biologijo. Prvo vsebinsko in finančno poročilo bosta slovenska partnerja v projektu oddala leta 2024. Takrat je predvideno izplačilo prvega dela sofinanciranja projekta.

Celotna vrednost projekta je 2.881.524,00 EUR, od tega je vrednost slovenskega dela projekta 208.490,00 EUR. MVZI bo projekt sofinanciralo v višini 208.490,00 EUR.

Projekt 3330-23-5003 Boidiverzитета planktona v Mediteranu

Zaradi temeljnega prispevka avtotrofnega in heterotrofnega mikrobnega planktona k biogeokemičnim procesom v morskih ekosistemih lahko spremljanje njihove številčnosti, raznolikosti in delovanja zagotavlja vpogled v stanje morskega okolja. Osrednji cilj projekta (akronim: PETRI-MED) je omogočiti razvoj novih interdisciplinarnih strategij za določanje in spremljanje statusa mikrobne planktonske združbe ter njenih prostorskih in časovnih trendov sestave in delovanja na podlagi satelitskih opazovanj, omiskih tehnologij in strojnega učenja. PETRI-MED se bo v veliki meri opiral na satelitske meritve (t.i., Ocean Colour, OC) iz najnovejših evropskih podatkovnih OC baz (t.j., Copernicus in Evropske vesoljske agencije (ESA)), z najsodobnejšimi satelitskimi opazovanji in biogeokemičnimi modeli (Copernicus Marine Service), modeliranje morskih tokov in omiske tehnologije (t.j., metabarkodiranje in metagenomika prek visokozmogljivega sekvenciranja DNA). Za doseg cilja združitve daljinskega zaznavanja, biogeokemičnih/fizikalnih modelov in omiskih podatkov se bo PETRI-MED zanašal na umetno inteligenco (AI). Rezultati projekta PETRI-MED bodo posredovani odločevalcem in oblikovalcem politik in drugim zainteresiranim javnostim. PETRI-MED bo tako omogočili, da bo z uporabo predlagane metodologije, na podlagi dolgoročnih podatkov in modelnih napovedih, zagotovljeno ustrezno znanje za: (i) upravljanje morskih ekosistemov na podlagi kvantitativnih meritev v realnem času; (ii) oblikovanje in izvajanje različnih strategij in politik za zaščito biotske raznovrstnosti ekosistemov; (iii) ovrednotenje rezultatov izvedenih ukrepov na evropski in lokalni ravni; (iv) sistematično in z dejstvi podprto upravljanje zaščitene morskih območij (MPA), ključnih območij biotske raznovrstnosti ter ekološko ali biološko pomembnih morskih območij; (v) določitev komplementarnosti med MPA prek različnih mehanizmov (npr. Unescov rezervat biosfere, Ramsarska območja, zasebna zavarovana območja itd.) zahvaljujoč sinoptičnemu pogledu na biotsko raznovrstnost planktona v celotnem Sredozemskem morju; in (vi) ovrednotenje uspešnosti upravljanja MPA v luči podnebnih sprememb.

Projekt se bo začel izvajati 1. 4. 2023 in se bo zaključil do 31. 12. 2026. V projektu sodeluje 6 partnerjev, slovenski partner je Nacionalni inštitut za biologijo, Morska biološka postaja Piran. Prvo vsebinsko in finančno poročilo bo slovenski partner v projektu oddal leta 2024. Takrat je predvideno izplačilo prvega dela sofinanciranja projekta.

Celotna vrednost projekta je 1.508.546,00 EUR, od tega je vrednost slovenskega dela projekta 210.000,00 EUR. MVZI bo projekt sofinanciralo v višini 210.000,00 EUR.

Projekt 3330-23-5004 »Ohranjanje naravne dediščine volkov«

Križanje udomačenih in prostoživečih oblik živalskih vrst je vedno večji problem za ohranjanje svetovne biotske raznovrstnosti, saj naj bi imelo škodljive posledice za genomsko celovitost in sposobnost preživetja prostoživečih populacij. V projektu se osredotočamo na primer volka (*Canis lupus*), pri katerem lahko z izboljšanjem ohranitvenega statusa v Evropi pričakujemo tudi pogostejše križanje s psom. Izboljšanje učinkovitosti in kakovosti ohranjanja volka z vidika preprečevanja križanja pa ne pomeni le ohranjanja genomske celovitosti vrste, ampak tudi pripomore k varovanju obsežnih ekoloških in evolucijskih procesov, ki so se oblikovali zaradi temeljne ekološke vloge volkov. Zaradi pomanjkanja znanja, nezadostne družbene ozaveščenosti, različnih socialnih in etičnih vprašanj ter nejasnih določb v ključnih mednarodnih pravnih instrumentih s področja ohranjanja narave je križanje izrazito zapletena in kontroverzna problematika. Poleg tega zaradi tehničnih težav in pomanjkanja metodološke standardizacije križanje ni bilo nikoli sistematično raziskano na širši ravni, reševanje te problematike pa v zadnjih letih skorajda ni doseglo večjega napredka. Z vzpostavitvijo multidisciplinarnе mreže evropskih raziskovalcev želijo spodbujati uporabo novih genetskih, genomskih, demografskih in vedenjskih pristopov za reševanje ključnih neodgovorjenih vprašanj v zvezi s križanjem volka in psa. Praktični cilj

je zagotoviti znanstveno utemeljeno podporo za učinkovito in družbeno sprejemljivo reševanje problematike križanja volka in psa po vsej Evropi. Glavni cilji projekta (akronim: Wolfness) so: a) opredelitev standardiziranih genetskih in analitičnih postopkov za nedvoumno prepoznavanje in opredelitev križancev, b) vzpostavitev vzorčenja in analitičnih postopkov za pridobitev uradnih ocen pojavljanja križancev, c) ocena trenutnega obsega križanja v vzorcu evropskih populacij volkov; d) razjasnitev fenotipskih učinkov introgresije pri volkovih, e) ocenjevanje učinkovitih strategij upravljanja za reševanje problematike križanja, f) ocenjevanje zaznavanja križanja in družbene sprejemljivosti alternativnih strategij upravljanja, g) ocenjevanje učinkovitosti sedanjih politik EU pri obravnavi križanja. Čeprav je projekt osredotočen na volka kot eno izmed najbolj ikoničnih in ekološko pomembnih evropskih prostoživečih živalskih vrst, bo le-ta prinesel tudi znanje in upravljalvske usmeritve, uporabne za številne druge primere antropogeno pogojenega križanja, tako z udomačenimi kot tudi s tujerodnimi vrstami.

Projekt se bo začel izvajati 10. 2. 2023 in se bo zaključil do 31. 12. 2026. V projektu sodeluje 14 partnerjev, slovenski partner je Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta. Prvo vsebinsko in finančno poročilo bo slovenski partner projektu oddal leta 2024. Takrat je predvideno izplačilo prvega dela sofinanciranja projekta.

Celotna vrednost projekta je 1.698.945,00 EUR, od tega je vrednost slovenskega dela projekta 210.000,00 EUR. MVZI bo projekt sofinanciralo v višini 210.000,00 EUR.